

ด่วนที่สุด

ที่ อก ๐๘๐๔/๑๗๔๓

กระทรวงอุตสาหกรรม

ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
  ๒. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐)
  ๓. วิดีทัศน์เรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐)
  ๔. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๓๕๖ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓
  ๕. แบบฟอร์มรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำเพื่อประกอบการขออนุมัติ ต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗

ด้วย กระทรวงอุตสาหกรรมขอเสนอเรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เห็นชอบข้อเสนอ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมายที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอโดยมีอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป (Food for Future) เป็นหนึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพและมีบทบาทสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจของไทยในอนาคต และในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณากำหนดแนวทาง และกลไกการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในระยะต่อไปอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการไทย

๑.๒ คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบยุทธศาสตร์ครัวไทยสู่โลก (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์พัฒนาสินค้าอาหาร ยุทธศาสตร์พัฒนาธุรกิจบริการอาหาร และยุทธศาสตร์ปัจจัยสนับสนุนที่ครอบคลุมการผลิตและส่งออกสินค้าอาหาร และธุรกิจบริการด้านอาหารให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล และมีความปลอดภัยบนพื้นฐานของความยั่งยืนและมั่นคงทางอาหารของประเทศ

๑.๓ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาขีดความสามารถอุตสาหกรรมอาหาร และได้จัดทำ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อประมวลและกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแห่งชาติ เป็น ๔ ด้าน ได้แก่ การสร้างคุณภาพและความปลอดภัยอุตสาหกรรมอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันโดยใช้นวัตกรรม การพัฒนาระบบสนับสนุนการปรับตัวของวิสาหกิจอุตสาหกรรม และการพัฒนาระดับอุตสาหกรรม ไปสู่ Food Existing S-Curve

๑.๔ กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีคำสั่งที่ ๓๐๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ โดยมีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมและผู้แทนภาคเอกชน นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ เป็นประธานกรรมการร่วม และมีสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นฝ่ายเลขานุการเพื่อกำหนดหน้าที่กำหนดแผนการดำเนินงานและกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี

๑.๕ กระทรวงอุตสาหกรรมโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ได้นำเสนอ (ร่าง) มาตรการการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐ เพื่อวางกรอบแนวทางการพัฒนาให้ “ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตแห่งอาเซียน ควบคู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก” ในการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒-๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๑ และ ครั้งที่ ๓-๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการดังกล่าว และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไป

๑.๖ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมมีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความเห็นสำหรับประเด็นที่เกี่ยวข้องในแต่ละมาตรการภายใต้ (ร่าง) มาตรการดังกล่าว ประกอบด้วย หน่วยงานภายในกระทรวงอุตสาหกรรม ๒ หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งได้ตอบความเห็นครบถ้วน และหน่วยงานภายนอก ๑๖ หน่วยงาน ตอบความเห็นจำนวน ๗ หน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ขัดข้อง และขอมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประกอบกับสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้จัดประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เพื่อบูรณาการส่วนที่เกี่ยวข้องกันและปรับปรุงรายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละมาตรการที่จะดำเนินการแบบบูรณาการด้วยแล้ว

๑.๗ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการในการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดอุบลราชธานี ให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาเสนอแนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ รวมถึงเกษตรอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วมีส่วนเกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพวัตถุดิบโดยให้มีการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมในพื้นที่เป็นส่วนขับเคลื่อน จึงกำหนดมาตรการเพื่อสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ และสร้างความสมดุลตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยนำนวัตกรรมผลิตภาพ และมาตรฐาน เป็นเครื่องมือในการพัฒนา

๑.๘ ในการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ครั้งที่ ๔-๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ จึงขอความเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการที่ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมตามความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มสินค้าเกษตรอินทรีย์แปรรูป เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารแปรรูป อาหารอนาคต รวมถึงอาหารสดที่ยกระดับด้วยการคัดแยกเกรด (Premium Fresh Food) เป็นหนึ่งในสินค้าเป้าหมาย ตามข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณา และมีมติเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการดังกล่าวแล้ว พร้อมให้รับข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกรอบงบประมาณเป้าหมาย และผลลัพธ์จากการดำเนินงานที่ชัดเจน และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๑.๙ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้มีหนังสือถึงหน่วยงาน ภายใต้ (ร่าง) มาตรการประกอบด้วย หน่วยงานภายในกระทรวงอุตสาหกรรม ๒ หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม และ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และหน่วยงานภายนอก ๒๙ หน่วยงาน เพื่อรวบรวม แผนงานโครงการที่ดำเนินการในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ ประกอบกับสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้พิจารณาความสอดคล้องของโครงการในด้านต่าง ๆ สามารถคัดเลือกโครงการของหน่วยงานร่วมดำเนินงาน โดยสรุปในระหว่างปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ จำนวน ๒๓๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๖,๖๗๑.๙๖ ล้านบาท แบ่งตาม ๔ มาตรการ ดังนี้

๑) มาตรการสร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) จำนวน ๗๙ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๒,๑๐๐.๐๒ ล้านบาท

๒) มาตรการสร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) จำนวน ๙๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๓,๘๓๙.๙๔ ล้านบาท

๓) มาตรการสร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) จำนวน ๓๐ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๓๕๐.๐๐ ล้านบาท

๔) มาตรการสร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling) จำนวน ๓๑ โครงการ วงเงินงบประมาณ ๓๘๒.๐๐ ล้านบาท

๑.๑๐ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเสนอมาตรการ พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๑ ต่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๑.๑๑ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๓ หน่วยงาน เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติมีความเห็นว่ามาตรการดังกล่าวเป็นแผนระดับ ๓ ที่มีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม รวมทั้งกรอบระยะเวลาและหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน สอดรับกับแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร (ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เห็นควรให้กระทรวงอุตสาหกรรม รับไปดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ (เกี่ยวกับแนวทางการเสนอแผน เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี) ต่อไป

๑.๑๒ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) พิจารณาและมีคำสั่งให้กระทรวง อุตสาหกรรม รับเรื่องมาตรการฯ ไปดำเนินการให้เป็นไปตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ตามความเห็นของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้นสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จึงได้ยุติการดำเนินการเรื่องมาตรการดังกล่าว และส่งหนังสือคืนพร้อมความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้กระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อไปดำเนินการตามคำสั่งของรองนายกรัฐมนตรีต่อไป

๑.๑๓ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ดำเนินการตาม แนวทางการเสนอแผนระดับที่ ๓ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยได้เสนอ “แผนปฏิบัติการด้านการ พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๑” ต่อสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ (สศช.) และ สศช. ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา ซึ่งสภาฯ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการฯ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานจำนวนมาก และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคเกษตรที่สามารถสร้างความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจฐานราก โดยในปี ๒๕๖๑ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม หรือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ให้กับเศรษฐกิจไทยมูลค่า ๙๐๑,๒๐๖ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๕.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หรือร้อยละ ๒๐.๖ ของ GDP ภาคอุตสาหกรรมการผลิต มูลค่าการส่งออกอาหาร ปี ๒๕๖๑ มีมูลค่า ๑,๐๖๕,๘๐๕ ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๑ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๐ มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ ๒.๕ อยู่ในอันดับที่ ๑๒ ของโลก และมีมูลค่าการลงทุนประมาณ ๓๗,๙๐๕ ล้านบาท ก่อให้เกิดรายได้ในธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมอาหาร ๕.๕ ล้านล้านบาท

อย่างไรก็ตามในอดีตอุตสาหกรรมอาหารมีการพัฒนาจนสามารถเป็นผู้ส่งออกรายสำคัญของโลก แต่ปัจจุบันสถานการณ์การแข่งขันที่สูงขึ้น รูปแบบอาหารมีแนวโน้มที่ต้องสนองตอบกับบริบทและแนวโน้มของการบริโภคของโลกที่เปลี่ยนแปลง เช่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเป็นสังคมเมืองที่มีการดำเนินชีวิตที่ต้องการความสะดวกและรักษาสภาพ ประกอบกับมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี เข้ามามากดัดดันการพัฒนาให้เข้าสู่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และต้องมีมาตรฐานความปลอดภัย ทั้งกับผู้บริโภคและสวัสดิภาพแรงงาน จึงทำให้แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ผลิตสินค้าที่ตอบสนองการบริโภคที่ปรับเปลี่ยนไป และต้องผนวกกับการรักษาไว้ซึ่งความได้เปรียบด้านการเป็นผู้ผลิตอาหารที่มีภาพลักษณ์ในเรื่องคุณภาพไว้ให้สมกับความเชื่อถือที่ประเทศผู้นำเข้าได้ไว้วางใจสูงกว่าประเทศคู่แข่งมาโดยตลอด

การผลักดันแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐ จะเป็นการตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ First S-Curve ที่รัฐบาลมุ่งหวังให้เกิดการต่อยอดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนำพาประเทศไทยก้าวผ่านกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง และเป็นการดำเนินการเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ช่วยยกระดับมูลค่าของผลิตภัณฑ์อาหารให้กับกลุ่มสินค้าพื้นฐาน (Commodity) เช่น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ไปเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง (Valued Product) ทั้งนี้ อุตสาหกรรมอาหารส่วนใหญ่มีต้นทุนทางวัตถุดิบคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด และเป็นการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ถึงร้อยละ ๘๕ ทำให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบการเกษตรภายในประเทศ นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดการพัฒนาในภาคเกษตรที่เชื่อมโยงสู่ภาคอุตสาหกรรม เกิดการสร้างงาน และการสร้างรายได้สู่ท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่ฐานความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ไทย ดังนั้น การกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารสู่อนาคต จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องผลักดันประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตในอาเซียนและควบคู่ไปกับยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารในตลาดโลกมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นทั้งในด้านราคา และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากคู่แข่งเพื่อไม่ให้สูญเสียความสามารถในการแข่งขันที่เริ่มชะลอตัวลง และหากไม่มีการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างผู้ประกอบการรายใหม่ รวมทั้งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาในช่วง ๑-๕ ปีนี้ จะทำให้ประเทศคู่แข่งก้าวทัน ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสูญเสียตลาดอุตสาหกรรมอาหารอย่างสิ้นเชิงในอนาคตอันใกล้ ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมและระดับฐานรากของประเทศ

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงอุตสาหกรรม เล็งเห็นความจำเป็นในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการผลิตอาหารมูลค่าสูง เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ (Functional Food) จากศักยภาพและ

ความพร้อมของประเทศไทย ทั้งด้านวัตถุดิบที่หลากหลายและทักษะด้านการผลิต เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อน การเติบโตทางเศรษฐกิจชุดใหม่ (New Growth Engines) ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าส่งออกอาหารของไทย และขับเคลื่อนเศรษฐกิจของคนส่วนใหญ่ (Inclusive Growth Engines) ตั้งแต่เกษตรกร ผู้ประกอบการ ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารให้ได้รับประโยชน์ และกระจายรายได้อย่างทั่วถึง โดยมีเป้าประสงค์การพัฒนาเพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิต อาหารอนาคตของอาเซียน ควบคู่ไปกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ดังนั้น เพื่อเป็นการกระตุนนโยบาย ของรัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-Curve และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวและ การแข่งขันของผู้ประกอบการอาหารไทย จึงขอเสนอแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๗๐) โดยสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑ มาตรการสร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) เป็นมาตรการ สร้างผู้ประกอบการอาหารรุ่นใหม่ให้มีความพร้อมอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการที่ใช้ฐานความรู้ และทักษะเพื่อให้เป็นพลังขับเคลื่อนหลักในการสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างงาน สร้างรายได้ และสร้างการเติบโต ให้เศรษฐกิจไทย โดยให้ความสำคัญกับการผลิตอาหารอนาคต (Future Food) เช่น อาหารสุขภาพ (Healthy Food) ผลิตภัณฑ์อาหารจากเทคโนโลยีชีวภาพ (Food Biotechnology Products) และอาหารใหม่ (Novel Food) โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงอุตสาหกรรม สำหรับแนวทางการดำเนินการ มีรายละเอียด ดังนี้

๑) ยกกระดับผู้ประกอบการให้เป็นนักรบพันธุ์ใหม่ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ๔.๐ ระบบบริหารวัตถุดิบต้นน้ำ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์อาหารอนาคต ด้านตลาดและระบบดิจิทัล มาตรฐานระดับสากล รวมถึงการนำระบบอัตโนมัติ/หุ่นยนต์/เทคโนโลยี Internet of Things/โลจิสติกส์ มาใช้ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสถาบันการศึกษา

๒) ชักจูงบริษัทอาหารชั้นนำ (Global Player) มาเป็นพี่เลี้ยง (Big Brother) ผู้ประกอบการอาหารอนาคต รวมถึง SMEs เพื่ออำนวยการและเทคนิคธุรกิจและเทคโนโลยีผลักดันไปสู่เวทีโลก ตามแนวทางประชารัฐ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๓) สนับสนุนผู้ประกอบการอาหารรุ่นใหม่ให้มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านกลไกของ Future Food Lab ซึ่งเป็นระบบนิเวศนวัตกรรมที่เหมาะสม สำหรับการวิจัยและพัฒนาของผู้ประกอบการอาหารรุ่นใหม่ มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม และมีนักวิจัยพี่เลี้ยง (Research Coach) ให้คำปรึกษา ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง มาตรการสนับสนุนของภาครัฐ สถาบันการเงิน และแหล่งองค์ความรู้ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม นำไปสู่ การสร้างนวัตกรรมออกสู่ตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม

๔) จัดให้มีโปรแกรมเร่งการเจริญเติบโต (Food Technology Accelerator) ของผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมอาหารรุ่นใหม่ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น Boot Camp, IDE (Innovative Driven Enterprise) Program, PADTHAI (Program for Acceleration and Development of Thai Food SMEs) โดยมีการเชื่อมโยงกับแหล่งทุนและผู้ลงทุนจากทั่วโลก หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม

๕) ยกกระดับเกษตรกรให้ปลูกพืชเชิงอุตสาหกรรมโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ ในกระบวนการผลิตให้ตรงความต้องการของห่วงโซ่อุปทาน โดยเฉพาะเกษตรกรอินทรีย์ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ กระทรวงอุตสาหกรรม

๔.๒ มาตรการสร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) เป็นมาตรการยกระดับนวัตกรรมอาหารอนาคตสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ โดยสร้างโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทย โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำหรับแนวทางการดำเนินการมีรายละเอียด ดังนี้

๑) พัฒนาศูนย์ปฏิรูปอุตสาหกรรมอาหาร (Food Industrial Transformation Center : FITC) เพื่อพัฒนาสินค้านวัตกรรมอาหาร ปรับปรุงกระบวนการผลิต พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ เพื่อทดสอบตลาด รวมถึงการทดสอบความปลอดภัยและคุณค่าทางอาหาร หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม

๒) พัฒนาและสนับสนุนการใช้ Intelligence Packaging (บรรจุภัณฑ์ฉลาด) ที่สามารถแสดงข้อมูลระดับสินค้า (Grade) คุณภาพ และความปลอดภัยทางอาหาร เพื่อใช้บรรจุอาหารสด เช่น ผลไม้ ซึ่งจะช่วยยกระดับและเพิ่มมูลค่าสินค้าอาหาร หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓) พัฒนาศักยภาพและบูรณาการความร่วมมือในเครือข่ายหน่วยงาน Center of Food Excellence (CoFE) เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนและเร่งรัดการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร โดยให้สถาบันอาหารเป็นหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยง เตรียมความพร้อม และบริหารงานวิจัย/เทคโนโลยี/นวัตกรรมด้านอาหารเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารอนาคต กับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันไทย-เยอรมัน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม

๔) สนับสนุนให้มี Advanced Food Pilot Plant เฉพาะทาง เพื่อบริการภาคเอกชน ในการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมอาหารเพื่ออนาคต หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๕) เชื่อมโยงกลไกและการให้บริการด้านการวิจัยและพัฒนาผ่านเครือข่ายเมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) เช่น มหาวิทยาลัย อุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค และหน่วยงานอื่น ๆ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม

๖) สร้างนักวิจัยให้สามารถผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูงที่สามารถกล่าวอ้างทางสุขภาพ (Health Claim) ได้ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข และสถาบันการศึกษา

๗) สร้างผู้จัดการนวัตกรรม (Innovation Manager) ด้านอาหาร ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีทักษะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม มีความสามารถในการเชื่อมโยงผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม และนักวิจัยในสถาบันวิจัยหรือสถาบันการศึกษาให้สามารถร่วมมือกันในการสร้างนวัตกรรม และนำงานวิจัยออกสู่ตลาดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๘) ส่งเสริมให้มี Future Food Lab ในพื้นที่เมืองนวัตกรรมอาหารส่วนขยายที่อยู่ในอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาคและมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้ประกอบการ โดยการพัฒนา/ปรับปรุง/โครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๙) จัดทำระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis Databank) และฐานข้อมูลด้านการคาดการณ์เทคโนโลยีอาหารและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บริการภาคเอกชนในการนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อรองรับการให้บริการภาคเอกชน หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับ สถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัย และกระทรวงอุตสาหกรรม

๑๐) จัดให้มีศูนย์ให้บริการด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมอาหาร เพื่อให้บริการแบบครบวงจร ณ เมืองนวัตกรรมอาหาร ส่วนขยายที่อยู่ในอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค และมหาวิทยาลัย โดยเชื่อมโยงข้อมูลการให้บริการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) โดยมุ่งเน้นการให้บริการและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม การให้คำปรึกษา การหาผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรวิจัย การจัดทำระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรม และการขอรับสิทธิประโยชน์จากมาตรการสนับสนุนของภาครัฐ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๔.๓ มาตรการสร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) เป็นมาตรการเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจทั้งในและต่างประเทศผ่านแพลตฟอร์ม (Platform) ที่เหมาะสมกับผู้ผลิตทุกระดับ ให้อุตสาหกรรมอาหารไทยมีบทบาทในตลาดโลก โดยการเชื่อมโยงสู่ภาคการผลิต การค้าสู่สากล รวมถึงการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ และเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์อาหารกับการท่องเที่ยว โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงพาณิชย์ สำหรับแนวทางการดำเนินการ มีรายละเอียด ดังนี้

๑) จัดกิจกรรม Food Expo ระดับโลกในไทยอย่างน้อย ๒ ครั้ง/ปี (งาน Thai Fex ๑ ครั้ง และ Food Expo ๑ ครั้ง) และยกระดับเป็นอุตสาหกรรมเชิงท่องเที่ยวอาหารเพื่อสร้างภาพลักษณ์อาหารไทย รวมถึงประชาสัมพันธ์ความพร้อมของไทยทางด้านอาหารทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และการดำเนินกิจกรรมทางการค้าและการลงทุนระดับปลายน้ำ รวมทั้งแสดงจุดยืนเป็นผู้นำการผลิตอาหารอนาคตแห่งอาเซียน หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงอุตสาหกรรม

๒) พัฒนา Big Data ฐานข้อมูล SMEs พร้อมเปิด SMEs One Portal แพลตฟอร์ม Knowledge & Service ให้ SMEs เข้าถึงบริการทั่วถึง ทุกที่ ทุกเวลา หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม

๓) พัฒนา Digital Value Chain เพื่อผลักดันผู้ประกอบการอาหารอนาคต รวมถึงผู้ประกอบการอาหาร SMEs สู่ Global Value Chain เชื่อมเครือข่ายสากลโดยเข้าสู่ระบบ E-commerce ที่มีอยู่แล้วเข้าสู่ตลาดโลก หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๔) ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร โดยเฉพาะ SMEs เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชน (หมู่บ้าน Creative Food Village : CFV) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม

๕) จัดงานเทศกาลอาหารระดับภูมิภาค (Regional Food Festival) ใน ๕ ภูมิภาค รวม ๕ ครั้ง หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม

๖) จัดงานและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารที่มีมาตรฐานและความเป็นเอกลักษณ์ด้านรสชาติอาหารไทย (Local Authentic Food Villages) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔.๔ มาตรการสร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling) เป็นมาตรการสร้างปัจจัยเอื้อสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทย และลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ที่จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม ๔.๐ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม รับผิดชอบต่อสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการพัฒนาประเทศ โดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงอุตสาหกรรม สำหรับแนวทางการดำเนินการ มีรายละเอียด ดังนี้

๑) พัฒนาการเกษตรเข้าสู่การผลิตแบบ Smart Farming และสร้างเครือข่ายการผลิตเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม

๒) ส่งเสริม...

๒) ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมอาหารตลอดห่วงโซ่อุปทาน หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๓) ส่งเสริมการสร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับอาหารในระดับต่าง ๆ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๔) พัฒนากลไกเร่งรัดการพิจารณาความปลอดภัย/การประเมินความเสี่ยงของอาหารสุขภาพ ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพ ที่ผลิตจากวัตถุดิบในประเทศไทย หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม

๕) ยกระดับ SMEs สู่มาตรฐาน (SMEs Standard) ที่เหมาะสม พร้อมสร้างระบบมาตรฐานเฉพาะ (มอก.S) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม

๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องมีผู้ควบคุมความปลอดภัยด้านอาหารและมีระบบประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐาน ตลอดจนมีระบบตรวจสอบย้อนกลับและการประเมินตนเอง หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๗) สร้างระบบมาตรฐานที่จะรองรับการพิสูจน์ (Identify) สารสกัดชนิดใหม่ของไทยจากสมุนไพรหรืออาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับสากล หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงสาธารณสุข

๘) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารใช้วัตถุดิบทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหรือมีการดำเนินการตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

๙) ประสานความช่วยเหลือการขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารและการขอรับรอง GMP และ HACCP รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการขอขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานต่าง ๆ หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑๐) สร้างหรือเพิ่มขีดความสามารถของมหาวิทยาลัยในการทำงานเชิงประสานความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน ภาควิชาการและภาครัฐ (Private-Professional-Public Partnership) เพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงสหสาขาวิชา (Multidisciplinary Research and Development) โดยให้มีศูนย์นวัตกรรม (Innovation Center) ในการผลิตอาหารมูลค่าสูงที่สามารถกล่าวอ้างทางสุขภาพได้ หรือที่มีมูลค่าเชิงคุณภาพไม่ว่าจะเป็นขีดความสามารถทางด้านการประเมินความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์ การทดลองในสัตว์ทดลอง การทดลองในมนุษย์ หรือสามารถวิเคราะห์และวิจัยในห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานระดับสากล หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงสาธารณสุข

๑๑) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารสดพรีเมียม เช่น ชั้นคุณภาพของเนื้อโคขุน เนื้อสัตว์หรือสัตว์น้ำปลอดสารปฏิชีวนะ (Antibiotics Free) และปลอดฮอร์โมน (Hormones Free) ร่วมกับภาคเอกชน หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงอุตสาหกรรม

๑๒) ให้สิทธิประโยชน์สำหรับผู้ลงทุนด้านอาหารอนาคต หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

๔.๕ กลไกการดำเนินการ

การดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๗๐) เพื่อให้เกิดการทำงานเชิงบูรณาการจากการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะใช้กลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเป็นตัวขับเคลื่อน โดยผ่านคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอช.) ในการกำกับกำกับการดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ รวมถึงการติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนปฏิบัติการดังกล่าว เพื่อให้มีการบูรณาการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ

๔.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารฯ ดังกล่าวข้างต้น หากสามารถผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานราก ในแต่ละภูมิภาคของประเทศ รวมถึงเพิ่มมูลค่าการส่งออกอาหาร เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหาร ที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตจากการเป็นแหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรที่หลากหลาย ซึ่งจะเชื่อมโยงกับวัตถุดิบทางการเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมโดยตรง เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้กระจายสู่ท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่ฐานความมั่นคงทางเศรษฐกิจของไทย สรุปได้ ดังนี้

- ๑) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารอนาคตในอาเซียนใน ปี พ.ศ. ๒๕๗๐
- ๒) ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๑๐ ของประเทศผู้ส่งออกอาหารของโลก
- ๓) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) อาหารของไทย

เพิ่มขึ้นเป็น ๑.๔๒ ล้านล้านบาท

๔) ก่อให้เกิดรายได้ในธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมอาหารเพิ่มขึ้น ๔.๕ ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ ต่อปี

๕) เกิดการลงทุนใหม่ในอุตสาหกรรมอาหารภายในประเทศ ๐.๔๘ ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ ต่อปี

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใดๆ

-ไม่มี-

๖. ผลกระทบ

- ไม่มี -

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ใช้งบประมาณประจำปีภายใต้งบประมาณการ และงบประมาณตามยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยงาน ตามกรอบวงเงินที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ดังนี้

ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	วงเงินจำนวน	๑,๕๘๒.๔๘	ล้านบาท
ปีงบประมาณ ๒๕๖๔	วงเงินจำนวน	๑,๗๔๓.๙๓	ล้านบาท
ปีงบประมาณ ๒๕๖๕	วงเงินจำนวน	๑,๘๕๘.๕๕	ล้านบาท
ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	วงเงินจำนวน	๑,๔๘๗.๐๐	ล้านบาท
รวม	วงเงินจำนวน	๖,๖๗๑.๙๖	ล้านบาท

รวมทั้งการสนับสนุนจากภาคเอกชนในสัดส่วน ๑ : ๓ ของงบประมาณภาครัฐ หรือประมาณ ๒,๒๒๔ ล้านบาท

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ขอความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้มาตรการหรือแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ประกอบด้วยหน่วยงาน

ภายใน...

ภายในกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน ๒ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และหน่วยงานภายนอกกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน ๑๖ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สถาบันอาหาร สถาบันพลาสติก สถาบันไทย-เยอรมัน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ไม่ขัดข้องกับการดำเนินการภายใต้มาตรการดังกล่าว

๘.๒ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ขอความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๓ หน่วยงาน เพื่อประกอบการพิจารณาของ คณะรัฐมนตรี ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปรมาณู สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยส่วนใหญ่ไม่ขัดข้อง และเห็นชอบมาตรการหรือแผนปฏิบัติการดังกล่าว

๘.๓ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้เสนอ “แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๑” ต่อสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ สศช. ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณา เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ ซึ่งสภาฯ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๑ โดยปรับชื่อและระยะเวลาเป็น “แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐)” และให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับความเห็นสภาฯ ไปพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) การปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติ (กอช.) ให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมอื่นๆ ในอนาคต ควรให้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสภาเกษตรกรแห่งชาติหรือผู้แทนอยู่ใน กอช. ด้วย รวมทั้งให้กำหนดหน่วยงานหลักรับผิดชอบในแต่ละมาตรการเพื่อบูรณาการขับเคลื่อนแผนฯ ตั้งแต่ต้นทางไปจนถึงปลายทางให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

(๒) การสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovation and Technology Assistance Program : ITAP) ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเอกชนและผู้ประกอบการ SMEs มาใช้ ITAP เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและตลาดให้กับอุตสาหกรรมเกษตรและเกษตรแปรรูป อย่างทั่วถึง

(๓) การสร้างปัจจัยสนับสนุนอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุง หรือทบทวนกฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุน และสร้างสรรค์ธุรกิจและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงอุตสาหกรรมขอเสนอแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐) ที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบแล้ว ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑๐.๑ เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐) ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมเสนอ

๑๐.๒ เห็นชอบให้คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งชาติเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

๑๐.๓ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ตามแนวทางข้อ ๔.๑-๔.๕

๑๐.๔ ให้สำนักงบประมาณใช้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๗๐) เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยะ จีรุงเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กองนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา ๒

โทร. ๐ ๒๒๐๒ ๔๓๘๑, ๐ ๒๒๐๒ ๔๓๘๖

โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๔๓๙๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ patoo@oie.go.th